

МІЖНАРОДНИЙ ВАЛЮТНИЙ ФОНД

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В статті подано інформацію про міжнародний валютний фонд. Представлено сутність, основні цілі, основні завдання, проблеми та шляхи вирішення співробітництва країни та Міжнародного валютного фонду.

Ключові слова: Міжнародний валютний фонд, сутність, проблеми, шляхи вирішення.

Abstract

The article provides information about the International Monetary Fund. The essence, main goals, main tasks, problems and ways of cooperation between the country and the International Monetary Fund are presented.

Keywords: International Monetary Fund, nature, problems, ways of solving.

Сутність

Міжнародний валютний фонд (МВФ) є спеціалізованою установою ООН із дуже широкою автономією. Фонд було засновано у 1945 році для сприяння монетарному співробітництву та торгівлі, забезпечення фінансового зростання та збільшення зайнятості населення. До Фонду входять 189 держав, які керують організацією через Раду Директорів.

Україна є членом МВФ із 1992 року. З моменту завершення Революції Гідності, з урахуванням трьох програм МВФ, - Stand-by 2014-2018 років, а також Механізм Розширеного Фінансування (EFF) - Україна отримала фінансову підтримку від МВФ загальним обсягом 14,6 млрд. дол. США (10,15 млрд. СПЗ)

Цілі

Основними цілями співробітництва з МВФ є стабілізація української фінансової системи, проведення структурних реформ та створення підґрунтя для сталого економічного зростання. Фонд допомагає Україні поновити свою фінансову спроможність, підказуючи, як найбільш ефективно впроваджувати програму реформ.

Також співпраця з Міжнародним валютним фондом на сучасному етапі відкриває можливості для залучення фінансування від інших міжнародних фінансових установ (Світовий банк, ЄБРР, ЄІБ та інші) та урядів інших держав, в тому числі США, ЄС, Німеччини, Канади, Японії тощо.

Завдання

Основним завданням МВФ на сьогоднішній день є надання коротких і середньострокових кредитів при дефіциті платіжного балансу держави, що зазвичай супроводжується набором умов і рекомендацій. На сьогоднішній день організація включає 188 держав-членів із загальним обсягом квот в 237,9 млрд SDR (за статистикою на 2015 рік, 1 SDR дорівнює 1,4 доларів США) [1]. Головною метою діяльності МВФ є збереження стабільності міжнародної валютної системи - системи обмінних курсів і міжнародних платежів, що дозволяє країнам купувати один у одного товари і послуги. Якщо в момент установи МВФ він розглядався як елемент післявоєнної валютної системи, необхідний для відновлення світової економіки і зростання світового товарообігу, то в даний час Фонд значно змінив пріоритети своєї діяльності.

Проблеми

Основними проблемами, які висвітлювалися науковцями у сфері співробітництва України з МВФ, були, як правило ті, що пов'язані з питанням неефективного використання коштів, залучених Україною від МВФ[2]. Адже, на даний момент, фінансова допомога від МВФ спрямовувалась лише на покриття численних зовнішніх боргів України, замість того, щоб використати ці кошти, як ресурс для втілення в життя певної економічно вигідної довгострокової програми. Також однією з основних залишається

проблема оптимізації стосунків України з Міжнародним валютним фондом. Вказана проблема передбачає невирішену необхідність випрацювання оптимальних параметрів стосунків, які б не допускали конфронтаційної поведінки і втрати власної економічної та політичної безпеки. Визначення необхідних параметрів та мети стосунків з МВФ є важливою передумовою оптимізації зовнішньої заборгованості[3]. Крім того, аналіз сутності виявлених на сучасному етапі проблемних аспектів співробітництва МВФ та України свідчить, що неможливо розглядати суто економічні та фінансові механізми окремо від зовнішньополітичної ситуації та інших глобальних неекономічних факторів впливу, а також внутрішньополітичної та соціально-економічної ситуації України. Разом із цим, необхідно зважати також на інші можливі негативні наслідки співробітництва з Фондом, та планувати подальші заходи з покращення стану співпраці виключно в результаті вичерпного об'єктивного аналізу позитивних та негативних факторів[4]. Також, при плануванні співробітництва з Міжнародним валютним фондом доцільно враховувати наявні структурні проблеми економіки держави, з метою вирішення яких їй необхідно розробляти подальші кроки щодо співпраці зі вказаною фінансовою інституцією.

Так, за даними Міністерства економіки України, з яких виходили при випрацюванні згаданої програми, такими проблемами, що їх можна поділити на окремі групи, є наступні:

- 1) Проблеми державного регулювання.
- 2) Системні (або комплексні).

До групи проблем державного регулювання віднесено ту проблематику, що обумовлена, в першу чергу, вадами в організації державного управління та імплементації діючих нормативно-правових норм, а також державному контролю. Як системні визначено проблеми, передумовами до яких є явища системної кризи економіки України, до числа яких також, певною мірою, можна віднести й питання державного регулювання.

Шляхи вирішення

З урахуванням поставлених задач, можна виділити наступні принципи, на яких повинне базуватися співробітництво України з Міжнародним валютним фондом:

- 1) альтернативність джерел фінансування;
- 2) максимальне розширення використання можливостей Фонду для сприяння розвитку держави шляхом проведення консультацій, вивчення результатів моніторингових досліджень Фонду та інших заходів;
- 3) концентрація ресурсів Фонду на стратегічних напрямках реалізації державної політики;
- 4) якісний аналіз проектної документації, що подається для фінансування через можливості Фонду, з метою визначення доцільності залучення вказаних ресурсів.

При цьому, особливу увагу слід приділити пошуку альтернативних джерел фінансування, тобто диверсифікації джерел фінансування з метою досягнення сприятливих умов отримання фінансових ресурсів від Фонду[5].

Таким чином, Україну та МВФ об'єднують роки тісної співпраці, впродовж яких Фонд надає країні довгострокові, порівняно дешеві кредити, які сприяють вирішенню проблем платіжного балансу, з вимогою виконання деяких умов. Але Україна ще жодного разу не виконала вимоги МВФ у повному обсязі, що обумовлює затримання подальшого кредитування. Крім того, на розвиток національної економіки можуть негативно впливати як масштабна співпраця з МВФ, так і розрив відносин з ним. Відмова від нових запозичень згубно відіб'ється

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій / Закон України від 03.06.1992 р. № 2402-ХІІ // Верховна рада України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2402-12>.
2. Фурман І.В. Міжнародний валютний фонд в контексті співпраці з Україною: сучасний стан, ризики, перспективи / [І.В. Фурман, А.О. Підгіряк, Я.С. Паламар] // Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. – Вінниця : ВНАУ, 2013. – № 4(81). – С. 275–285
3. Лесняк Є. В. Актуальные проблемы международного валютного фонда [Електронний ресурс] / Є. В. Лесняк. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://articlekz.com/article/19119>

4. Корнієнко В. О. Євросоюз: українська мета на тлі європейських проблем. Матеріали XLVIII науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 13-15 березня 2019 р. Електрон. текст. дані. 2019. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2019/paper/view/6809> (дата звернення: 15.03.2020).

5. Корнієнко В. О. Україна — ЄС: перспективи інтеграції в контексті сучасних викликів. Інтеграційний вибір України: історія, сучасність, перспективи : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. Вінниця, 10 квітня 2012 р. Тернопіль : Крок, 2012. Т. II. С. 204–209.

6. Корнієнко В. О., Денисюк С. Г. Формування європейської ідентичності: аргументи для України. Політологічний вісник. Вип. 80. Київський національний ун-т імені Тараса Шевченка, 2018. С. 20-35.

7. Корнієнко В. О. Європейська ідентичність: міф чи реальність? Матеріали XLVII науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 14-23 березня 2018 р. Електрон. текст. дані. 2018. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2018/paper/view/4836> (дата звернення: 15.03.2020).

8. Гришина Л.О. Україна та міжнародний валютний фонд: перспективи співпраці / Л.О. Гришина, П.М. Карась, В.М. Черешня // Сталий розвиток економіки. – 2012. – № 3. – С. 26–30

Брухнов Данііл Андрійович — студент групи У6-176, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: trudaniil10@gmail.com;

Корнієнко Валерій Олександрович – кандидат історичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, академік Української Академії політичних наук, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: kornienko@vntu.edu.ua.

Daniil Brukhnov - student of the Ub-17b group, Faculty of Management and Information Security, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa, e-mail: trudaniil10@gmail.com.

Valeriy Kornienko - Candidate of Historical Sciences, Doctor of Political Science, Professor, Head of the Department of Social and Political Sciences, Academician of the Ukrainian Academy of Political Sciences, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa, e-mail: kornienko@vntu.edu.ua.